

Sint Vitusschool pakt uit met boek over 75 jaar RK-onderwijs

De Rooms-katholieke Sint Vitusschool aan de Gassingel met het ernaast gelegen Sint Lucas ziekenhuis.

WINSCHOTEN -Het leek er waarachtig nog even op dat uitgerekend de Goedheiligman(!) op het allerlaatste moment roet in het eten zou gooien, maar aanstaande zaterdag is het dan toch echt zover. Dan zal om 15.00 uur journalist, schrijver en presentator van het NOS-journaal Gijs Wanders aanwezig zijn bij de uitreiking van het eerste exemplaar van het boek *Sint Vitusschool, 75 jaar Katholiek Onderwijs in Winschoten*. Gijs bracht als geboren en getogen Winschoter de lagere schooltijd op de Sint Vitusschool door.

DOOR
Dick Stijkel

Een goede gelegenheid bij te praten met de vele oud-leerlingen die naar alle waarschijnlijkheid op de boekpresentatie zullen afkomen. Dat zal niet anders zijn dan twee jaar geleden toen de reünie van de Sint Vitusschool werd georganiseerd. Het was aanvankelijk de bedoeling ter gelegenheid van die bijeenkomst een jubileumboek te presenteren. Verschillende pogingen ten spijt is het er toen niet van gekomen. Aangezien er wel reeds veel (foto)materiaal door voormalige leerlingen was ingeleverd vond het schoolbestuur dat het boek er toch maar moest komen. Dankzij drijvende kracht Stina Kruizinga en het schrijverstalent van Jan Pieter Koers uit Midwolda is het uiteindelijk allemaal goed gekomen. Met geldelijke steun van het Anjerfonds, het Sint Lucas ziekenhuis in Winschoten en leverancier van schoolmiddelen Heutink kon het boek dit najaar worden voltooid. Dat uitgerekend in dit jaar nog een tweetal artikelen over rooms-katholiek lager onderwijs zijn gepubliceerd konden de organisatoren natuurlijk ook niet weten. Boeken over de Sint Bonifatiuschool in Ter Apel en de roomse school op de hoek van het Beneden Westerdiep in Veendam zijn eerder dit jaar uitgegeven. Beide scholen bestaan respectievelijk 75 en 125 jaar en hebben niet alleen met de Sint Vitusschool gemeen dat het katholieke en nog steeds bestaande scholen zijn maar ook dat ze

in de loop van hun bestaan van locatie zijn veranderd.

De Sint Vitusschool begon aan de Gassingel, kende in de jaren vijftig een dependance aan de Schönfeldsingel (de Austria-school), een semi-permanente vestiging aan de Tulpstraat en in 1975 kon het huidige onderkomen aan de Dwingelooeweg worden betrokken. Dat het Sint Lucas ziekenhuis optreedt als een van de sponsoren van het boek is op zich niet zo verwonderlijk. Het ziekenhuis en de school zijn immers beiden ontstaan door de financiële steun uit de rooms-katholieke parochie, in een grijs verleden zijn ze elkaars burens geweest en zusters van het Sint Lucas gaven les op de school. Toen eind vorige eeuw de gemeente Winschoten het voortouw wenste te nemen bij de oprichting van het ziekenhuis zag hij zich gedwarsboord door een gebrek aan gemeentelijke financiën. Aangezien confessionele ziekenhuizen in tal van steden reeds van de grond waren gekomen klopte het gemeentebestuur bij de rooms-katholieke bestuurders aan. De roomse parochie in Winschoten was in de 19e eeuw behoorlijk gegroeid. Onder hen bevonden zich tal van uit Duitsland afkomstige kooplieden. Zij kwamen voor een groot deel uit Westfalen en werden Hosenfählinger genoemd naar de broeken die door hen aan de man werden gebracht. Een groot deel van deze manufacturiers bleven in de provincie Groningen achter. Velen vestigden zich in Winschoten. Namen als Dröge, Röben, Flint en Teuben herinneren nog heden ten dage aan geslachten die hier bloeiende bedrijven hebben opgezet. De kooplieden, enthousiast gemaakt door pastoor Johannes Holtel, reageerden positief op de plannen van het Winschoter stadsbestuur maar het zou nog tot 1924 duren eer een rooms-katholiek ziekenhuis kon worden gerealiseerd. Of het katholieke deel in de Winschoter gemeenschap er de voorkeur aan gaf een roomse school te stichten alvorens zich de bouw van een ziekenhuis op de hals te halen is niet bekend. Bekend is wel dat de Sint Vitusschool reeds op 15 augustus 1921 aan de Gassingel haar deuren opende. Toen moest het nog vijf

jaar duren voor het Sint Lucas ziekenhuis werd gebouwd.

De bouw van de katholieke school werd gegund aan G. Lucas, een aannemer die uit Ulrum afkomstig was. De bekende Groninger architect A.T. van Elmpt kreeg opdracht de tekeningen te vervaardigen. Hij zou later ook het ontwerp van het Sint Lucas ziekenhuis ter hand nemen. Van de 63 leerlingen die in augustus 1921 van start gingen op de nieuwe katholieke lagere school waren er verscheidene die hun vriendjes of vriendinnetjes op de Vissersdijkschool vaarwel hadden moeten zeggen. Uit het boek van Koers en Kruizinga blijkt dat sommige leerlingen dit als een bittere pil hebben ervaren. Het was trouwens een tijd waarin meerdere scholen voor bijzonder lager onderwijs werden gesticht. Behalve de Joodse school en de Hoogkleischool die van een eerdere datum stammen werden in de jaren twintig en dertig behalve de Sint Vitusschool ook de Maranathaschool en de Oudewerfslaanschool gebouwd. Het aantal leerlingen van de Sint Vitusschool groeide gestaag. Na de oorlog bedroeg het aantal leerlingen 110 en voor de drie leerkrachten was dat een hele klus. Gesprekken met de gemeente voor uitbreiding van het aantal lokalen leidde er in 1951 toe dat in de nieuw gebouwde Austriaschool aan de Schönfeldsingel één lokaal aan de katholieke school werd toegewezen. Van de vier lokalen die de school kende waren er twee in gebruik bij de openbare Schortinghuisschool en één lokaal was gereserveerd voor leerlingen van de Maranathaschool. In de zomer van 1958 werd de Sint Vitusschool aan de Gassingel verkocht aan het ziekenhuis om de noodzakelijke uitbreidingen van de verpleeginrichting mogelijk te maken. De Sint Vitusschool verhuisde naar de Tulpstraat en vandaar uit in de zeventiger jaren naar het nieuwe en huidige gebouw aan de Dwingelooeweg. Dat er in 75 jaar rooms-katholiek onderwijs het een en ander is veranderd, moge duidelijk zijn. Wie het allemaal nog eens wil nalezen kan zaterdagmiddag om drie uur 's middags terecht in de Sint Vitusschool.

STR 136 11-11-98